

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 12Csp/53/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117204228
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Paveleková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8117204228.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou v právnej veci žalobcu: K. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XX, XXX XX K., v konaní právne zastúpený advokátska kancelária JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04, Bratislava, IČO: 47967692, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubíková PhD. s.r.o., Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 50361368, o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17. 9. 2007 na výkon zrážok zo mzdy žalobcu.

II. Žalobca má vo vzťahu ku žalovanému n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania, o ktorých výške súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 20. 2. 2017 sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17. 9. 2007 na výkon zrážok zo mzdy žalobcu.

2. Svoju žalobu odôvodnil tým, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola súčasťou zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 17. 9. 2007. Súčasťou typovej formulárovej zmluvy ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa, bola aj dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená v čl. 3 bodu 4 zmluvného formulára. V čase podpisovania zmluvy o úvere nemal vedomosť o tom, že s podpisom zmluvy uzatvára aj dohodu o zrážkach zo mzdy. O tejto skutočnosti sa dozvedel, až od svojho zamestnávateľa. Napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by uložilo, povinnosť žalovanému plniť, žalovaný (pôvodne v 2. rade zamestnávateľ žalobcu), bol povinný vykonávať zrážky z jeho mzdy a nemal možnosť ich priamo zastaviť ani obmedziť. Jeho zamestnávateľ bol povinný zo zákona vykonávať zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu. Žalovaný, ako veriteľ sám výšku dlh jednostranne diktuje a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Chýba akákoľvek súdna kontrola spotrebiteľskej zmluvy, z toho hľadiska či zmluva neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by podliehali ex offo súdnej kontrole. Jeho zamestnávateľovi predložil právny predchodca žalovaného spoločnosť PRO CIVITAS s.r.o. žiadosť o vykonávanie zrážok zo mzdy a tak sa dozvedel, že podpísal aj dohodu. Žalovaný v 1. rade listom zo dňa 16. 1. 2016, ktorý bol jeho zamestnávateľovi doručený dňa 1. 12. 2016 požiadal o vykonávanie zrážok zo mzdy z dôvodu, že sa stal novým veriteľom. V tejto súvislosti súdu dal do pozornosti, že podľa zmluvy mal byť, poskytnutý úver splatený v 40 mesačných splátkach. Splatnosť poslednej splátky teda nastala dňa 17. 1. 2011. Navyše pôvodný veriteľ, Poštová banka a.s., vyhlásila predčasnú splatnosť celého úveru ešte pred postúpením pohľadávky na prvého postupníka teda skôr ako 15. 12. 2010. Vykonaním zrážok z jeho mzdy by dochádzalo k plneniu na premlčanú

pohľadávku. Poukázal nato, že dohoda umožňuje žalovanému, aby vymohol plnenia na, ktoré nemá nárok. Poukázal na ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a) zák. č. 250/2007 Z. z. v znení účinnom od 1. 5. 2014. Ďalej poukázal na dôvodovú správu k zákonu č. 102/2014 Z. z., ktorým bol zákon o ochrane spotrebiteľa novelizovaný. Uviedol, že dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou úverovej zmluvy, teda nie vo forme osobitnej listiny, považuje za absolútne neplatnú s tým, že jej absolútnu neplatnosť nich posúdi súd ako predbežnú otázku. Uviedol, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstva. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve, ale ako už ako uviedol súdny dvor, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu, alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex - offo súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť. Ani v prípade upustenia od použitia dohody o zrážkach zo mzdy, bez presného vyhlásenia veriteľa nemá istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve svojho zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a, že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky vrátane spornej časti pohľadávky. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozsudok Krajského súdu Prešov sp.zn. 3Co/160/2016 zo dňa 6. 12. 2016. Ďalej na rozsudok sp.zn. 21Co/68/2016 zo dňa 15. 12. 2016.

3. Žalobca súdu predložil zmluvu o úvere zo dňa 17. 9. 2007, oznámenie o postúpení pohľadávky a výzvu na úhradu dlžnej sumy č.l. sp. 7, predloženie dohody o zrážkach zo mzdy platiteľovi mzdy doručené platiteľovi mzdy dňa 1. 12. 2016.

4. Súd vo veci vydal neodkladnému opatrenie dňa 16. 3. 2017 pod sp.zn. č.k. 12Csp/53/2017-27, ktorým žalovanému v 1. rade (terajšiemu žalovanému) uložil povinnosť držať sa použitia predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy. Proti tomuto neodkladnému opatreniu bolo podané odvolanie, o ktorom rozhodol súd druhej inštancie uznesením zo dňa 13. 6. 2017 č. k. 20Co/65/2017-61, ktorým potvrdil uznesenie, ktorým súd nariadil neodkladné opatrenia.

5. Podaním doručeným súdu dňa 9. 5. 2017 sa žalobca vyjadril k žalobe a vzniesol námietku nedostatku právomoci súdu tento spor prejednať, nakoľko žalobca nijako nezdôvodnil, z akého právneho dôvodu podal návrh na Okresný súd Prešov. Poukázal na to, že žalobca nenamietal uvedené počas konania pred rozhodcovským súdom. V rozhodcovskom konaní bola žalobcovi zasielaná výzva na podanie žalobnej odpovede. Žalobca výzvu súdu na podanie žalobnej odpovede prevzal dňa 20. 12. 2010. Žalobca v súdom stanovenej lehote neoznámil svoju žalobnú odpoveď a teda nijakým spôsobom nenamietal platnosť rozhodcovskej doložky. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 2CoE/323/2015-48 zo dňa 25. 9. 2015.

6. Žalovaný ďalej namietal nedostatok procesnej podmienky - nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného, keďže spolu s pôvodným veriteľom tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo, nakoľko túto podmienku používa v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi.

7. Vzhľadom na ustanovenia § 53a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, je zrejmé, že rozhodnutie súdu bude mať vplyv na nielen na žalovaného, ale predovšetkým na dodávateľa - bankovú inštitúciu pôvodného veriteľa Poštovú bankou, a.s., ktorá je dodávateľom. V uvedenej súvislosti poukázal na Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/122/02 zo dňa 30. júla 2003. V ďalšom namietal žalovaný nedostatok naliehavého právneho záujmu, podľa ustanovenia § 137 písmeno c) CSP. Poukázal na skutočnosť, že žalobca nemôže preukázať naliehavý právny záujem z dôvodov, že Stály rozhodcovský súd zriadený pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., so sídlom v Bratislave, vydal dňa 21. 10. 2011 rozhodcovský rozsudok, sp. zn. ISB0910050, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 2. 1. 2012 a vykonateľnosť dňa 6. 1. 2012, ktorým zaviazal žalobcu (v právnom postavení pred rozhodcovským súdom žalovaného), zaplatiť žalovanému (v právnom postavení pred rozhodcovským súdom žalobcovi) istinu vo výške 475,41 EUR, úrok vo výške 23 % ročne zo sumy 475,41 EUR od 2. 6. 2010 do zaplatenia istiny, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 475,41 EUR od 2. 6. 2010 do zaplatenia istiny, sumu dlžných úrokov a úrokov z omeškania vyčíslenú ku dňu predčasnej splatnosti celého úveru vo výške 48,19 EUR, sumu dlžných úrokov a úrokov z omeškania vyčíslenú odo dňa nasledujúceho po dni predčasnej splatnosti celého úveru do dňa 1. 6. 2010 vo výške 57,53 EUR, sumu dlžných poplatkov vo výške 43,42 EUR, náhradu poplatku za rozhodcovské konanie vo výške 33,19 EUR a uvedenú povinnosť si žalobca dobrovoľne voči žalovanému nesplnil.

8. Ďalej naliehavý právny záujem nie je možné preukázať ani z dôvodu, že zabezpečovací inštitút, ktorý explicitne upravuje jeden zo základných právnych predpisov, ktorým je Občiansky zákonník a ktorým je dohoda o zrážkach zo mzdy, právny predchodca žalovaného uplatnil u zamestnávateľa žalobcu už v roku 2009, kedy žalobca prestal splácať svoju pohľadávku. Z uvedeného vyplýva, že žalobca svoj naliehavý právny záujem preukazuje po 7 (slovom siedmych) rokoch, odo dňa keď bol prvýkrát uplatnený u predchádzajúceho zamestnávateľa žalobcu a po 9 (slovom deviatich) rokoch odo dňa uzatvorenia predmetnej zmluvy o úvere.

9. Ďalej poukázal na to, že žalobca nijako nepreukázal nedostatok slobodnej vôle, ktorej absencia by mohla mať za následok neplatnosť právneho úkonu, ani, v čom má spočívať hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach na jeho strane. Namietal, že vzhľadom ku skutočnosti, že dôkazné bremeno nesie žalobca, je jeho povinnosťou preukázať, že zmluvu neuzavrel slobodne, s výnimkou prípadu, ak by v čase jej podpisu bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony, resp. jeho spôsobilosť bola obmedzená.

10. Žalovaný namietal, že nie je možné stotožniť sa s argumentáciou žalobcu, že dohoda o zrážkach zo mzdy spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Žalobca nijakým spôsobom nepreukázal, v čom zabezpečovací inštitút, ktorý explicitne upravuje Občiansky zákonník, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Dohoda o zrážkach zo mzdy bola slobodne a vážne uzatvorená v zmysle ustanovenia § 551 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. V zmysle predmetného ustanovenia je zrejmé, že dohoda o zrážkach zo mzdy musí mať písomnú podobu, inak je neplatná. Zmluva, ktorej obsahom je aj dohoda o zrážkach zo mzdy, má písomnú formu, a preto nie je možné neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, na tomto základe namietat'. Je teda zrejmé, že jedine nedodržanie písomnej formy dohody o zrážkach zo mzdy spôsobuje neplatnosť takejto dohody. Uviedol, že ani smernica ani vnútroštátne normy nevylučujú zabezpečiť záväzok zo spotrebiteľskej normy. Podľa čl.2 odsek 3 Ústavy SR, každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá. Zároveň dal súdu do pozornosti tú skutočnosť, že § 53 ods. 4 zákona č. 40/ 1964 Zb. Občiansky zákonník, platnom v čase podpisu zmluvy, hovorí o neplatnosti podmienky a vychádzajúc zo systematiky zákona č. 40/1964 Zb., podmienka, ako právna skutočnosť je definovaná v ustanovení § 36 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to tak, že vznik, zmenu alebo zánik práva či povinnosti možno viazať na splnenie podmienky. Na nemožnú podmienku, na ktorú je zánik práva alebo povinnosti viazaný, sa neprihliada. Gramatickým výkladom § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka je odôvodnený záver, že dohoda o zrážkach zo mzdy nie je zmluvnou podmienkou ako právnou skutočnosťou nezávislou od vôle, s ktorou je spojený vznik, zmena alebo zánik práva či povinnosti, ale samostatným dvojstranným právnym vzťahom, ktorý zabezpečuje hlavný záväzok. Je na dlžníkovi, či bude plniť riadne a včas a veriteľ nepristúpi k uplatneniu zabezpečovacieho inštitútu.

11. Žalovaný poukázal aj na odlišné stanovisko S. L. v náleze sp. zn. I. ÚS 547/2012. Žalovaný poukázal aj na skutočnosť, že žalobca navštívil právneho predchodcu žalovaného dobrovoľne a z vlastnej vôle s úmyslom získania úveru. Právny predchodca žalovaného nijakým spôsobom nevyvíjal na žalobcu žiadny nátlak, na základe, ktorého by bol žalobca prinútený získať úver od právneho predchodcu žalovaného. Poukázal na to, že zmluva, ktorej obsahom je aj dohoda má písomnú formu a preto nie je možné neplatnosť z dohody o zrážkach zo mzdy na tomto základe namietat'. Uviedol, že je zrejmé, že jedine nedodržanie písomnej formy dohody o zrážkach zo mzdy spôsobuje neplatnosť takejto dohody. Mal za to, že zo znenia ustanovenia § 551 Občianskeho zákonníka jednoznačne vyplýva, že dohoda o zrážkach zo mzdy je inštitútom práva, ktorý má zabezpečovací charakter to znamená zabezpečuje pohľadávku veriteľa. V žiadnom prípade nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ak by súd prijal takúto argumentáciu žalobcu, ad absurdum by bolo analogicky možné akýkoľvek zabezpečovací inštitút napr. ručenie, záložnú zmluvu, vyhlásiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Namietal, že dohody o zrážkach zo mzdy nie sú nekalou zmluvnou podmienkou, nakoľko ide o zabezpečovací inštitút uzatvorený v súlade s ustanovením Občianskeho zákonníka, a nejde o prejav nerovnováhy zmluvného vzťahu pre uplatnenie si zákonného zabezpečovacieho inštitútu vzhľadom na to, že žalovaný netrvá na uplatňovaní dohody o zrážkach zo mzdy uviedol, že nie je ani daná dôvodnosť žaloby a navrhol schváliť súdny zmiern.

12. Súd vo veci vykonal dokazovanie predloženými listinnými dokladmi zo strany žalobcu, a to zmluvou o úvere zo dňa 17. 9. 2007, oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 12. 10. 2016, výzvou na vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 16. 11. 2016 a zistil tento skutkový stav veci:

13. Zo zmluvy o úvere zo dňa 17. 9. 2007 mal súd zistené, že právny predchodca žalovaného Poštová banka a.s. a žalobca uzatvorili zmluvu o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 30.000,- Sk, s dobou splácania 40 mesiacov, s poistením schopnosti splácať úver, s výškou mesačnej splátky 1.160,- Sk vždy k 17. dňu v mesiaci, s dátumom prvej splátky do 17. 10. 2007, s ročnou percentuálnou mierou nákladov 25,69 %, úrokovou sadzbou 23 %, s celkovou výškou nákladov 13.239,02,- Sk.

14. V čl. 3 zmluvy pod názvom „zmluva o úvere a záverečné ustanovenia“ v bode 4 bolo uvedené, že podpisom tejto zmluvy zmluvné strany uzatvárajú dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 zák. č. 40/1964 Zb. (Občianskeho zákonníka), ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo zmluvy o úvere v súlade s článkom 4, bodom 4. 8 obchodných podmienok pre úver.

15. Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 12. 10. 2016 mal súd zistené, že žalobcovi žalovaný oznámil, že na základe právneho titulu zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 12. 2014 uzavretej medzi spoločnosťou PRO CIVITAS s.r.o. ako postupcom a BENCONT INVESTMENTS s.r.o. a zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 12. 2016 uzatvorenou medzi spoločnosťou BENCONT INVESTMENTS s.r.o. ako postupcom a žalovaným ako postupníkom došlo k postúpeniu pohľadávky voči žalovanému vrátane príslušenstva vyplývajúcej zo zmluvy č. XXXXXXXXXXXX. Žalobca bol súčasne upozornený, že záväzok predstavuje sumu 926,91 eur.

16. Podľa výzvy na vykonávanie zrážok zo mzdy zo dňa 16. 11. 2016 žalovaný požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy s odôvodnením, že zmluva o úvere obsahuje v článku II. bod 5. resp. 6 dohodu o zrážkach zo mzdy v zmysle ustanovenia § 551 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka a že dlžník udelil súhlas na predloženie tejto dohody platiteľovi mzdy. Súčasne bolo uvedené, že žalovaný eviduje k 16. 11. 2016 voči žalobcovi pohľadávku vo výške 891,50 EUR, ktorá je naďalej úročená.

17. Podľa § 137 CSP - Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a. splnení povinnosti,
- b. nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c. určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d. určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

18. Podľa § 551 ods. 1,2 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len OZ), uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

19. Podľa § 37 ods. 1 OZ, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

20. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

21. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

22. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

23. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

25. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

26. Podľa ust. čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

27. Podľa ust. čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

28. Podľa ust. čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7.

29. Podľa ust. čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

30. Podľa § 5a ods. 1 písm. a/ zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. <<https://www.slov-lex.sk/static/SK/ZZ/1990/372/>> o priestupkoch v znení neskorších predpisov uvedeného zákona, neprípustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

31. Dohoda o zrážkach zo mzdy je prostriedkom na zabezpečenie peňažnej pohľadávky a potom môže byť uzavretá skôr, ako došlo k vzniku omeškania, teda možno touto dohodou zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá sa stane zročnou v budúcnosti.

32. Dohoda o zrážkach zo mzdy však musí spĺňať všeobecné náležitosti právneho úkonu podľa § 37 ods. 1 Obč. zák., t. j. musí byť urobený tejto úkon slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne a to pod následkom neplatnosti. Dohoda o zrážkach zo mzdy musí pritom obsahovať označenie veriteľa a dlžníka, platiteľa mzdy, označenie pohľadávky o uspokojenie ktorej ide, ako aj výšku dohodnutých zrážok.

33. Nepochybne zmluva uzavretá medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle jej definície, ktorá je uvedená v § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 1. 7. 2007 do 31. 10. 2008). Podľa citovaného ustanovenia každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

34. Súd sa najprv vysporiadal s procesnými námietkami žalovaného, predovšetkým s námietkou o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie s tvrdením o nerozlučnom procesnom spoločenstve žalovaného a jeho právneho predchodcu s poukazom na § 53a Občianskeho zákonníka. Súd túto námietku

nepovažoval za opodstatnenú. Je pravdou, že účastníci konania o neplatnosť právneho úkonu majú byť jeho účastníkmi. V danom prípade však bola postúpená pohľadávka z úverovej zmluvy na žalovaného vrátane všetkých súvisiacich práv, teda aj vrátane zabezpečenia pohľadávky t.j. aj z dohody o zrážkach zo mzdy, napokon dôkazom toho je aj skutočnosť, že žalovaný ako postupník požiadal zamestnávateľa žalobcu o realizáciu zrážok zo mzdy. Preto žalovaný je vecne pasívne legitímovaný v tomto spore. Žalovaný si nesprávne vykladá zákonné ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka, pokiaľ ide o posudzovanie neprijateľnej zmluvnej podmienky, nemusia byť účastníkmi konania pôvodný dodávateľ a jeho právny nástupca. V príslušnom rozsudku postačuje, ak súd neprizná plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Pokiaľ dôjde k právoplatnému rozhodnutiu či už vyslovením neprijateľnej zmluvnej podmienky alebo spomínaným nepriznaním plnenia z nej, § 53a Občianskeho zákonníka znamená, že tento záver platí aj pre ďalších právnych nástupcov takého dodávateľa. Navyše nedostatok pasívnej legitímácie nie je nedostatkom podmienky konania.

35. Pokiaľ ide o námietku nedostatku naliehavého právneho záujmu z dôvodov, že Stály rozhodcovský súd zriadený pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., so sídlom v Bratislave, vydal dňa 21. 10. 2011 rozhodcovský rozsudok. V tejto súvislosti súd zdôrazňuje, že rozhodcovský rozsudok o povinnosti žalobcu zaplatiť žalovanému peňažnú sumu titulom dlhu z úverového vzťahu nemôže byť prekážkou pre konanie o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Ide totiž o iný právny úkon ako úverová zmluva, aj keď slúži na zabezpečenie práva žalovaného z úverovej zmluvy. Posúdenie platnosti dohody o zrážkach zo mzdy nebolo prejudiciálnou otázkou, ktorú by musel riešiť rozhodcovský súd v súvislosti so žalobou žalovaného na plnenie. Preto ani uloženie peňažnej povinnosti žalobcovi na základe úverovej zmluvy v rozhodcovskom rozsudku nepredstavuje opodstatnenú námietku nedostatku naliehavého právneho záujmu.

36. Žalobca tvrdí, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná. Nesporné je to, že žalovaný sa snaží o jej realizáciu. Nepochybne žalobca má preto naliehavý právny záujem v zmysle § 137 písm. c) CSP na uložení povinnosti zdržať sa použitia dohody, keďže reálne hrozí, že realizáciou napadnutej dohody by došlo k zásahu do jeho majetkovej sféry. Aby tomu zabránil, nemá inú možnosť než podať túto žalobu. Žalobca na základe neplatnej dohody nemôže prísť o svoj majetok, ktorého ochranu mu zabezpečuje Ústava SR, ale aj iné právne normy.

37. Dohoda o zrážkach zo mzdy je akcesorickým právnym úkonom k hlavnému právnemu úkonu, ktorým je úverová zmluva. Zároveň je samostatným právnym úkonom, ktorý má spĺňať všeobecné náležitosti právnych úkonov upravených, či už vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka (§ 37 -39) alebo osobitnej časti (§ 551 OZ). Pokiaľ by bol neplatný hlavný právny úkon, spôsobiloby to neplatnosť aj vedľajšieho právneho úkonu, t.j. dohody o zrážkach zo mzdy. Zároveň však nič nevylučuje posudzovať samostatne platnosť tohto vedľajšieho právneho úkonu, ktorý je samostatným právnym úkonom. V spornej dohode sa uvádza zabezpečenie pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere bez jej špecifikácie. Navyše chýba v nej aj uvedenie výšky dohodnutých zrážok zo mzdy, ktoré si nemožno zamieňať s právnou úpravou exekučného vymáhania peňažnej sumy zrážkami zo mzdy. Napokon možno to vyvodiť aj z vety za bodkočiarkou v § 551 ods. 1 OZ; „zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia“. Napadnutá dohoda je preto neurčitá, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

38. Ďalším dôvodom vyhovenia žaloby je aplikácia § 5a ods. 1 písm. a/zákona č. 250/2007 Z.z. Uvedené ustanovenie bolo novelizované zákonom č. 102/2014 účinným od 1. 5. 2014. Nakoľko k citovanému ustanoveniu nie je v danom zákone prechodné ustanovenie, preto sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou spomínaného zákona. K tomuto záveru dospel Krajský súd v Nitre v rozsudku 25CoPr/5/2014 zo dňa 11. 2. 2015, vychádzal pritom zo záveru v rozsudku Najvyššieho súdu SR 3Mcd0 12/2014 zo dňa 21. 4. 2015. Napadnutá dohoda je nepochybne v rozpore s citovaným zákonným ustanovením a preto je absolútne neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

39. Súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Mcd0/12/2014, ním bol vyslovený záver o aplikácii § 52 ods. 2 vety tretej Občianskeho zákonníka (teda prednostné použitie Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských sporoch) a to aj pri právnych vzťahoch vzniknutých pred 1.5.2014.

40. Súd bez ohľadu na to však poukazuje na zrejmu absenciu vôle žalobcu na uzavretie dohody o zrážkach zo mzdy s poukazom na jej kompozíciu v texte zmluvy. Náležitosťou každého právneho

úkonu je jednota vôle a prejavu. Prejav vôle žalobcu však pri uzatváraní úverovej zmluvy smeroval k inému následku než uzavretiu dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobca uzavrel zmluvu s cieľom získať finančné prostriedky. Uvedenou zmluvou právny predchodca žalovaného vnútil predtlačným formulárom žalobcovi aj iný úkon než ten, ktorý bol v sfére jeho záujmu a to uzatvorenie dohody o zrážkach zo mzdy, hoci žalobca nemal vôľu túto dohodu uzavrieť a navyše nemal ani reálnu možnosť obsah formulárovej zmluvy ovplyvniť resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Uvedená skutočnosť vedie preto k záveru o absolútnej neplatnosti napadnutej dohody pre nedostatok vážnosti vôle žalobcu na jej uzavretie a to v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

41. V tejto súvislosti nie je zanedbateľné ani zakomponovanie napadnutej dohody malým písmom bez akéhokoľvek zvýraznenia v texte úverovej zmluvy (nález Ústavného súdu ČR I.ÚS 342/09). Rozhodne tak dôležitý zabezpečovací inštitút nemôže byť upravený spôsobom, ktorý môže ujsť pozornosti priemerného spotrebiteľa. Uvedený postup možno preto považovať ako rozporný s dobrými mravmi podľa § 4 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. opäť v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Podľa daného ustanovenia predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné známky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

42. Súd teda považoval za právne dôvodné žalobe z dôvodu absolútnej neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy vyhovieť, preto sa už nezaoberal posúdením neprijateľnej zmluvnej podmienky. Je však potrebné zdôrazniť, že nepochybne predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, ako to vyplýva aj z § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z., z ktorého ustanovenia je zjavné tiež preferovanie Občianskeho zákonníka pri posudzovaní spotrebiteľských zmlúv.

43. Podľa § 251 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

44. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

45. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku náhrady trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

46. V danej právnej veci žalobca bol v konaní plne úspešný, preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania tak, ako súd rozhodol vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 359 CSP, odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.